

We oriënteerden ons in het schooljaar 2018-2019 als volgt:

Bij ieder kunstwerk gaat een maakproces vooraf aan een (al dan niet bewust gekozen) moment om het te delen met anderen, een publiek. Er hoeft daarbij geen noodzakelijk verband te zijn tussen het maakproces en de presentatie of ontsluiting: vele kunstenaars houden zich enkel bezig met het maken zelf, in de strikte zin van het woord.

We zijn dit jaar echter geïnteresseerd in de vele kunstpraktijken die wél een omgang zoeken met de verschillende elementen en fases in het proces van maken tot tonen. Het kan daarbij gaan om gesprekken met anderen tijdens het maken (bv. je collega-leerlingen in het atelier), aandacht ontwikkelen voor de verschillende ruimtes waarin je werk kan getoond worden, voor de maatschappelijke context van die ruimte (in een druk stadsdeel, een volkse dorpswijk, etc), gesprekken met iedereen die bij het tot stand komen van een toonmoment betrokken is, het nadenken over en organiseren van het sociale bij een toonmoment (bijeenkomsten, werkgroep, lezingen, etc), contextualisering van het werk (kaderend programma), het maken van een publicatie als een artistiek werk op zich (kunstenaarspublicatie), interesse voor de manier waarop met het publiek gecommuniceerd wordt en hoe het geïnformeerd wordt, een interesse voor de manieren waarop een neerslag of rest van een toonmoment kan bewaard of gearchiveerd worden, enzovoort.

Met andere woorden: er zijn veel mogelijke elementen in het kunstproces waar de kunstenaar zich intens - en dus artistiek - mee kan bezig houden, waardoor deze integraal deel uitmaken van zijn of haar werk. Het gaat dus niet om een louter praktisch of volgens gebruikelijke lijnen bezig zijn, maar steeds om een benadering die vanuit het artistieke vertrekt, dus om een verruiming van de kunstpraktijk zelf. Zoals niemand je kan vertellen hoe jij moet schilderen, een video maken, een gedicht schrijven, enzovoort, zo kan ook een heel proces onder de artistieke bezigheden van de kunstenaar vallen. Het nadenken over, experimenteren met, bewerken en manipuleren van het proces is een artistieke (deel)praktijk op zich.

Op deze manier staat het ontwikkelen van een kunstwerk niet meer los van de context waarin het gemaakt en getoond wordt. Als we verschillende aspecten van verruimde kunstpraktijken willen verkennen, gaan we dus best ook in op specifieke contexten.

Veel kunstpraktijken zijn op zoek naar specifieke contexten om werk te maken en te tonen. Dergelijke kunstenaars zoeken, creëren, organiseren een plaats of plaatsen op hun artistieke voorwaarden, vaak in

samenwerkingsverband. Uit dat verlangen zijn de zogenaamde off spaces en artist-run spaces geboren.

Deze organisaties profileren zich niet als louter tentoonstellingsruimte, maar bieden een bredere ondersteuning aan de kunstenaar, en ontwikkelen een eigen omgang met allerlei facetten van het artistieke proces. Naast expo is er ook atelier, residentie, productie, publicatie... Niet alle organisaties beschikken over een vaste ruimte, en ze werken vaak eerder projectmatig. De meeste organisaties werken heel nauw samen met de kunstenaars waardoor zowel voor de kunstenaar als de organisatie verschillende rollen zijn wegelegd. Een kunstenaar kan zijn werk tonen, maar evengoed optreden als curator, ideoloog, participant, spelbreker, ongedefinieerd. Participatie en samenwerking, in ontwikkeling en procesgericht, korte opeenvolgende expo's en toonmomenten, site-specifiek, sociaal-artistiek, community arts, gesprekken en publicaties zijn een greep uit de kenmerken van de off spaces en artist-run spaces.

Maar ook bv. Netwerk Aalst - die geen off space is maar het statuut van kunstencentrum heeft - denkt op een kritische manier na over haar context en over hoe zij als kunstencentrum in die wereld wil staan, en organiseert zichzelf in nauwe samenwerking met de kunstenaars.

We gaan dit jaar een aantal van deze organisaties bezoeken die nauw samenwerken met kunstenaars. We zijn benieuwd zowel naar wat ze tonen als naar hoe ze zich structureel organiseren. We denken onder andere aan:

platvvorm – croxhapox, Deinze:

expo circumstances 50°59'20,5"N 3°31'37,4"E, 19 oktober - 16 december.

<https://platvvorm.org/>

De Koer, Gent.

<http://dekoer.be/>

Nadin, Brussel.

<http://nadine.be/>

Kunsthof, Gent.

<https://caermersklooster.stad.gent/>

<http://gentkunst.be/> (nummer 39 in de lijst van kunstruimtes)

Netwerk, Aalst.

<https://netwerkaalst.be/nl>

<https://netwerkaalst.be/medias/1508427157-image-1508427156904.pdf>

(uitstekende tekst over hun werking)

Kunsthof Extra City, Antwerpen.

<https://extracitykunsthall.org/>